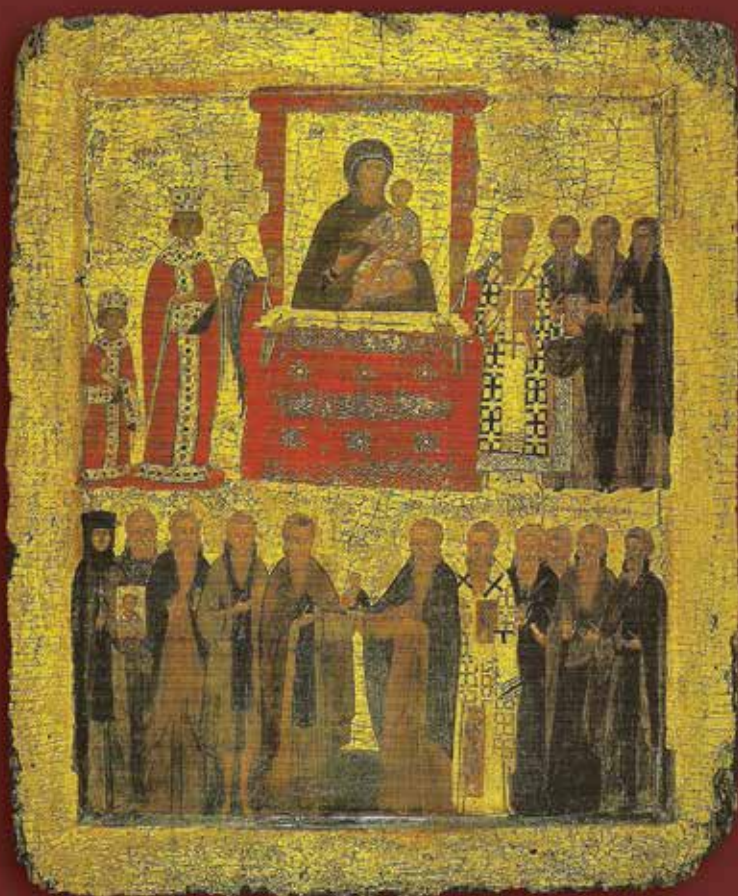

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΑ

Ἡ νίκη τῆς ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας
(Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2013

Ἡ νίκη τῆς ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας
(Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας)

Κείμενα:

Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

Ἀναστήλωση τῶν εἰκόνων, τέλη 14ου αἰ.,
Λονδίνο, Βρετανικό Μουσεῖο

Σειρά:

«Ἀναβαθμοί» ἀριθμ. 16

Copyright:

Ἰερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Φορμίωνος 83, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-62-0

Ἐκδοτική Παραγωγή

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.

Ἄρδηττοῦ 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

Ἡ νίκη τῆς ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας (Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας)

τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Κατά τήν μεγάλη πανήγυρη τῆς Πρώτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν τῆς λεγομένης Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, εορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τήν ἀναστήλωση τῶν ἁγίων εἰκόνων (†843 μ.Χ.), καί τό τέλος τῆς Εἰκονομαχίας, σύμφωνα μέ τήν διδασκαλία τῆς Ἐβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου (†787 μ.Χ.), ἡ ὁποία ἀποφάνθηκε ὅτι ὅταν οἱ πιστοί προσκυνοῦμε τίς ἅγιες εἰκόνες ἢ προσκύνηση ἀνεβαίνει στό εἰκονιζόμενο πρόσωπο καί ὅτι προσκυνώντας τούς ἁγίους δέν τούς θεοποιοῦμε, ἀλλά τούς τιμᾶμε γιά τήν σχέση τους μέ τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Κατά τήν λαμπρή αὐτή πανήγυρη ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας ἔχει θέσει στό κέντρο τῆς εὐχαριστιακῆς συναξεῶς Της τήν νίκη τῆς ἀλήθειάς Της ἐπί τῶν ἀσεβῶν διδασκαλιῶν καί πρακτικῶν.

Θυμᾶται καί τιμᾷ ὅλους τούς λαμπρούς ἀγῶνες καί τούς ἄθλους τῶν ἁγίων Πατέρων ὑπέρ τῆς πίστεως στόν ἀληθινό Θεό καί τῆς σώζουσας ἀλήθειας, πού ἐλευθερώνει τόν ἄνθρωπο ἀπό τά δεσμά τῆς πλάνης κατά τόν λόγο τοῦ Κυρίου «γνώσεσθε τήν ἀλήθεια καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωάννου η'32).

Α'. Ἡ δύναμη τῆς Ἐκκλησίας

Στρέφουμε τό βλέμμα καί τήν σκέψη μας στήν νίκη τῆς Ἐκκλησίας καί τούς ἀγῶνες Της γιά νά ἀντιμετωπίσει τούς ἐχθρούς τῆς ἀλήθειάς Της γιά νά ἐμβαθύνουμε στό μυστήριο τῆς δυνάμεώς Της.

Ἐνῶ ὁ κόσμος φθείρεται καί καταστρέφεται κατά τό ἀποστολικό λόγο «παράγει γάρ τό σχῆμα τοῦ κόσμου» (Πρός Κορινθίους Α΄ ζ΄ 31), ἡ Ἐκκλησία θάλλει καί ἀναπτύσσεται. Μένει ἀσάλευτη καί ἀήττητη ἐπειδή:

α΄. Εἶναι ἀήττητος ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ἡ κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας

(πρός Ἐφεσίους ε΄ 23).

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ἀπευθυνόμενος στοὺς μαθητές Του εἶπε :

«Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς» (Ματθαίου κη΄ 18).

Δηλαδή: «Ὁ Θεός μου ἔδωσε ὅλη τὴν ἐξουσία στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ».

Κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός «ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἴνα νικήσῃ» (Ἀποκαλύψεως στ΄2). Στὴν πνευματικὴ ἐξουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ θά ὑπαταχθοῦν ἀκόμη καὶ οἱ ἐχθροί Του, ὅπως ἐξαγγέλλει τό ψαλμικό:

«Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδιῶν σου» (Ψαλμοῦ ρθ΄ (ρι΄) 1).

Δηλαδή: «Εἶπε ὁ Κύριος καὶ Θεός μου πρὸς τὸν Κύριο καὶ Θεό μου· Κάθισε στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου μου καὶ ἐγὼ θά θέσω ὅλους τοὺς ἐχθρούς σου ὡς ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν σου».

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξηγεῖ πανηγυρικά τὴν πνευματικὴ ἐξουσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῶν οὐρανίων (δηλαδή τῶν ἀγγέλων), τῶν ἐπιγείων (δηλαδή τῶν ἀνθρώπων) καὶ τῶν καταχθονίων (δηλαδή τῶν δαιμόνων), ὅτι αὐτὴ ὀφείλεται στὴν ταπείνωσή Του, τὴν ὑπακοή Του στό θέλημα τοῦ Οὐράνιου Πατέρα καὶ τὴν αὐτοθυσία Του γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

«Διὸ καὶ ὁ Θεός αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς» (Πρός Φιλιππησίους β΄ 9-11).

Δηλαδή: «Γι' αυτό και ὁ Θεός τόν ἀνέβασε πολύ ψηλά και τοῦ χάρισε τό ὄνομα πού εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα τά ὀνόματα. Κι ἔτσι, στό ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ ὅλα τά ἐπουράνια, τά ἐπίγεια και τά ὑποχθόνια θά προσκυνήσουν, και κάθε γλώσσα θά ὁμολογήσει ὅτι Κύριος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, για νά δοξάζεται ἔτσι ὁ Θεός Πατέρας».

Δόθηκε ἡ ἐξουσία στόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό μέ σκοπό νά ὑποτάξει τούς πάντες και τά πάντα στό θεῖο θέλημα:

«Δεῖ γάρ αὐτόν βασιλεύειν ἄχρις οὔ ἄν θῆ πάνας τούς ἐχθρούς ὑπό τούς πόδας αὐτοῦ. ἔσχατος ἐχθρός καταργεῖται ὁ θάνατος πάντα γάρ ὑπέταξεν ὑπό τούς πόδας αὐτοῦ. ὅταν δέ εἶπη ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτός τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τά πάντα. ὅταν δέ ὑποταγῆ αὐτῷ τά πάντα, τότε και αὐτός ὁ υἱός ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τά πάντα, ἵνα ἡ ὁ Θεός τά πάντα ἐν πᾶσιν» (Πρός Κορινθίους Α' ιε', 25-28).

Δηλαδή: «Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός πρέπει νά βασιλεύει ὡσότου ὁ Θεός ὑποτάξει σ' αὐτόν ὅλους τούς ἐχθρούς. Ὁ τελευταῖος ἐχθρός πού θά συντριφθεῖ εἶναι ὁ θάνατος. Γιατί ἡ Γραφή διακηρύττει: Ὁ Θεός ὑπέταξε τά πάντα σ' αὐτόν. Ὅταν ὁμως λέει ὅτι ἔχουν ὑποταχεῖ σ' αὐτόν «τά πάντα», εἶναι φανερό πώς δέν περιλαμβάνεται στά «πάντα» και ὁ Θεός, πού ὑπέταξε σ' αὐτόν τά πάντα. Ὅταν, λοιπόν, θά ὑποταχθοῦν σ' αὐτόν τά πάντα, τότε και ὁ ἴδιος ὁ Υἱός θά ὑποταχθεῖ σ' αὐτόν πού ἔθεσε κάτω ἀπό τήν ἐξουσία του τά πάντα· ἔτσι ὁ Θεός θά βασιλέψει πλήρως πάνω σέ ὅλα».

Ὁ Κύριος διευκρίνησε, ὅτι εἶναι ὁ λίθος ὁ ἀκρογωνιαίος, ὁ ἐκλεκτός, ὁ ἐντιμος (Α' Πέτρου Β' 6) πάνω στόν ὅποιο θεμελιώθηκε ἡ Ἐκκλησία (πρός Ἐφεσίους β' 21) και προειδοποίησε ὅτι:

«Ὁ πεσών ἐπὶ τόν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἄν πέσῃ λικμησεί αὐτόν» (Ματθαίου κ' 43).

Δηλαδή: «Ὅποιος πέσει πάνω σ' αὐτόν τό λίθο θά τσακιστεῖ και σ' ὅποιον πάνω πέσει ὁ λίθος θά τόν κομματιάσει».

β'. Εἶναι ἀήττητη ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Κύριος τόνισε στους μαθητές Του, ὅτι οἱ ἀντίπαλοί τους δέν θά μπορούν νά ἀντιμετωπίσουν τήν θεόδοτη σοφία πού θά τούς δώσει:

«Θέστε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστηῖναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν» (Λουκᾶ κα' 14-15).

Δηλαδή: «Νιώστε το καλά, πώς δέ χρειάζεται νά ἐτοιμάζετε ἀπό πρὶν τὴν ἀπολογία σας, γιατί ἐγὼ θά σας δώσω λόγια καὶ σοφία, καί σ' αὐτά δέ θά μπορέσουν νά ἀντισταθοῦν ἢ νά τὰ ἀντικρούσουν οἱ ἀντίπαλοί σας».

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπισημαίνει, ὅτι τό εὐαγγέλιο εἶναι «δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύσαντι» (πρὸς Ρωμαίους α'16).

Δηλαδή: «Αὐτό (ἐννοεῖται τό εὐαγγέλιο) εἶναι ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ, πού σώζει καθέναν πού πιστεύει».

Ὁ Κύριος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν Διδάσκαλος (Ἰωάννου ιγ'3), πού ὀμιλοῦσε «ὡς ἐξουσίαν ἔχων» (Ματθαίου ζ' 29).

γ'. Εἶναι ἀήττητη ἡ πίστη.

Μεγάλα καὶ θαυμαστά εἶναι τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα, ὅπως ἀναφέρονται στό ια' (11ο) κεφάλαιο τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς γιὰ τὴν ἐποχὴ τῆς οἰκονομίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού ἐπιβεβαιώνονται ὁμως κι ἀπὸ τὴν δισχιλιετῆ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας.

Τό ἀήττητο τῆς Ἐκκλησίας ἐξαίρει πανηγυρικώτατα ἡ χρυσὴ γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἅγιος πατέρας μας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

«Ἀκουέτωσαν Ἕλληνες, ἀκουέτωσαν Ἰουδαῖοι τὰ κατορθώματα ἡμῶν καὶ τὴν προεδρίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ὑπὸ πόσων ἐπολεμήθη ἡ Ἐκκλησία, ἀλλ' οὐδέποτε ἐνίκηθη. πόσοι τύραννοι. πόσοι στρατηγοί. πόσοι βασιλεῖς. Αὐγουστος, Τιβέριος, Γάιος, Κλαύδιος, Νέρων, ἄνθρωποι λόγοις τετιμημένοι, δυνατοί, τοσαῦτα ἐπολέμησαν ἀκμὴν νεάζουσαν, ἀλλ' οὐκ ἐξερρίζωσαν ἀλλ' οἱ μὲν πολεμήσαντες σεσίγηνται καὶ λήθη παραδέδονται, ἡ δὲ πολεμηθεῖσα τὸν οὐρανὸν ὑπεραίρει. Μὴ γάρ μοι τοῦτο ἴδης ὅτι ἐν γῆ ἔστηκεν ἡ Ἐκκλησία, ἀλλ' ὅτι ἐν οὐρανῷ πολιτεύεται. Πόθεν τοῦτο δῆλον. Δείκνυσι τῶν πραγμάτων ἡ ἀπόδειξις. Ἐπολεμήθησαν ἔνδεκα μαθηταὶ καὶ ἡ οἰκουμένη ἐπολέμει ἀλλ' οἱ πολεμηθέντες ἐνίκησαν καὶ οἱ πολεμήσαντες ἀνῆρέθησαν τὰ

πρόβατα τῶν λύκων περιεγένοντο. Εἶδες ποιμένα τὰ πρόβατα ἐν μέσῳ τῶν λύκων ἀποστέλλοντα, ἵνα μηδὲ τῇ φυγῇ τὴν σωτηρίαν πορίσωνται; Ποῖος ποιμὴν τοῦτο ἐργάζεται; Ἄλλ' ὁ Χριστὸς τοῦτο ἐποίησεν, ἵνα σοι δείξῃ ὅτι οὐ κατὰ ἀκολουθίαν τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ὑπὲρ φύσιν καὶ ἀκολουθίαν τὰ κατορθώματα γίνεται. Ἡ γὰρ Ἐκκλησία οὐρανοῦ μᾶλλον ἐρρίζωται. Ἄλλ' ἴσως ἀπόνοιάν μου καταγινώσκει ὁ Ἕλληνας ἀλλ' ἀναμενέτω τῶν πραγμάτων τὴν ἀπόδειξιν καὶ μανθανέτω τῆς ἀληθείας τὴν ἰσχύν. Πῶς. εὐκολώτερον τὸν ἥλιον σβεσθῆναι ἢ τὴν Ἐκκλησίαν ἀφανισθῆναι» (Ἰωάννου Χρυσοστόμου, δ' ὁμιλία στὸ χωρίο Ἡσαίου στ' 1 Migne PG 56, 121-122).

Δηλαδή: «Ἄς ἀκούσουν οἱ εἰδωλόλατρες, ἄς ἀκούσουν οἱ Ἰουδαῖοι τὰ κατορθώματά μας καὶ τὴν πρωτοκαθεδρία (τὰ πρωτεῖα) τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ πόσους πολεμήθηκε ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ποτέ δὲν νικήθηκε; Πόσοι τύραννοι; Πόσοι στρατηγοί; Πόσοι βασιλεῖς; Ὁ Αὔγουστος, ὁ Τιβέριος, ὁ Γάϊος, ὁ Κλαύδιος, ὁ Νέρων, ἄνθρωποι τιμώμενοι γιὰ τὴν μόρφωσή τους, δυνατοί, τόσο πολὺ (τὴν) πολέμησαν, ἐνῶ βρισκόταν ἀκόμη στὴν νεανική της ἡλικία, ἀλλὰ δὲν τὴν ξερίζωσαν. Ἀλλὰ ἐκεῖνοι μὲν, οἱ ὁποῖοι τὴν πολέμησαν, δὲν ἀκούγονται πλέον καὶ ἔχουν λησμονηθεῖ, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία, πού πολεμήθηκε, ὑψώνεται ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ. Διότι νὰ μὴ κοιτάξεις αὐτό, ὅτι δηλαδή ἡ Ἐκκλησία βρίσκεται στὴν γῆ, ἀλλὰ ὅτι ἔχει τὸ πολίτευμά της στὸν οὐρανό. Ἀπὸ ποῦ εἶναι φανερό αὐτό; Τὸ δείχνει ἡ ἀπόδειξη τῶν πραγμάτων. Πολεμήθηκαν ἔντεκα μαθητές καὶ ἡ οἰκουμένη πολεμοῦσε, αὐτοὶ δέ, πού πολεμήθηκαν ἐνίκησαν, ἐνῶ αὐτοὶ πού πολέμησαν καταλύθηκαν (ἀφανίσθηκαν). Τὰ πρόβατα νίκησαν τοὺς λύκους. Εἶδες ποιμένα νὰ ἀποστέλει τὰ πρόβατα ἀνάμεσα στοὺς λύκους, γιὰ νὰ μὴ σωθοῦν οὔτε μέ τὴν φυγῇ; Ποῖός ποιμὴν, κάνει αὐτό; Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς τὸ ἔκανε γιὰ νὰ σοῦ δείξῃ, ὅτι τὰ κατορθώματα γίνονται ὄχι κατὰ τὴν (φυσικήν) ἀλληλουχίαν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἀνώτερον τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀλληλουχίας αὐτῆς. Διότι, ἡ Ἐκκλησία εἶναι στερεωμένη περισσότερο ἀπὸ τὸν οὐρανό. Ἄλλ' ἴσως ὁ εἰδωλόλατρες μέ κατηγορεῖ γιὰ ἀνοησία (ἀκρισία). Ἄλλ' ἄς ἀναμένει τὴν ἀπόδειξη τῶν πραγμάτων καὶ ἄς μανθάνει τὴν δύναμη τῆς ἀληθείας, πῶς δηλαδή εἶναι εὐκολώτερο νὰ σβησθεῖ ὁ ἥλιος παρά νὰ ἐξαφανισθεῖ ἡ Ἐκκλησία».

«Σκληρόν γάρ σοι πρὸς κέντρα ὀξέα λακτίζειν. Οὐκ ἀμβλύ-
νεις τὰ κέντρα, ἀλλὰ τοὺς πόδας αἰμάσσεις· ἐπεὶ καὶ τὰ κύ-
ματα τὴν πέτραν οὐ διαλύει, ἀλλ’ αὐτὰ εἰς ἀφρόν διαλύονται.
Οὐδὲν Ἐκκλησίας δυνατώτερον, ἄνθρωπε. Λῦσον τὸν πόλεμον,
ἵνα μὴ καταλύσῃ σου τὴν δύναμιν· μὴ εἴσαγε πόλεμον εἰς οὐ-
ρανόν. Ἄνθρωπον ἐὰν πολεμῆς, ἢ ἐνίκησας, ἢ ἐνικήθης. Ἐκκλη-
σίαν δὲ ἐὰν πολεμῆς, νικῆσαί σε ἀμήχανον· ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ
πάντων ἰσχυρότερος. Μὴ παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; μὴ ἰσχυ-
ρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν; Ὁ Θεὸς ἔπηξε, τίς ἐπιχειρεῖ σαλεύειν; Οὐκ
οἶσθα αὐτοῦ τὴν δύναμιν. Ἐπιβλέπει ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ποιεῖ αὐ-
τὴν τρέμειν· κελεύει, καὶ τὰ σειόμενα ἠδράζετο. Εἰ τὴν πόλιν
σαλευομένην ἔστησε, πολλῶ μᾶλλον τὴν Ἐκκλησίαν στήσαι
δύναται. Ἡ Ἐκκλησία οὐρανοῦ ἰσχυροτέρα· Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ
γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Ποιοὶ λό-
γοι; Σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ μου τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου
τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. Εἰ
ἀπιστεῖς τῷ λόγῳ, πίστευε τοῖς πράγμασι. Πόσοι τύραννοι ἠθέ-
λησαν περιγενέσθαι τῆς Ἐκκλησίας; πόσα τήγανα. πόσοι κάμι-
νοι, θηρίων ὀδόντες, ξίφη ἠκονημένα; καὶ οὐ περιεγένοντο. Ποῦ
οἱ πολεμήσαντες; Σεσίγηνται καὶ λήθη παραδέδονται. Ποῦ δὲ ἡ
Ἐκκλησία; Ὑπὲρ τὸν ἥλιον λάμπει» (Ἰωάννου Χρυσοστόμου, πρὸ
τῆς Ἐξορίας Migne P.G. 52, 428).

Δηλαδή: «Εἶναι σκληρό γιὰ σένα νὰ λακτίζεις πρὸς μυτερὰ
καρφιά. Δέν χαλᾶς τὴν αἰχμὴ τῶν καρφιῶν, ἀλλὰ τὰ πόδια μα-
τώνεις. Ἐπειδὴ καὶ τὰ κύματα δέν διαλύουν τὴν πέτρα ἀλλὰ
αὐτὰ διαλύονται στὸν ἀφρό. Τίποτε δέν εἶναι δυνατώτερον ἀπὸ
τὴν Ἐκκλησία, ἄνθρωπε... Ἐάν ἔχεις πόλεμο μέ ἓνα ἄνθρωπο,
ἢ νίκησε ἢ νικῆθηκες. Ἀλλὰ ἐάν ἔχεις πόλεμο μέ τὴν Ἐκκλησία,
εἶναι ἀδύνατο νὰ νικήσεις. Ὁ Θεὸς στερέωσε, ποιὸς ἐπιχειρεῖ
νὰ κλονίσει; Δέν γνωρίζεις τὴν δύναμή Του; Ρίχνει ἓνα βλέμμα
πάνω στὴν γῆ καὶ τὴν κάνει νὰ τρέμει. Δίνει μία ἐντολή, καὶ
ἐκεῖνα, πού σείονται, στερεώνονται. Ἐάν τὴν πόλη, πού σείεται
ἀπὸ τὸν σεισμό, κράτησε ὄρθια, πολὺ περισσότερο μπορεῖ νὰ
κρατήσῃ ὄρθια τὴν Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἰσχυρότερη
τοῦ οὐρανοῦ “ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θὰ παρέλθουν, οἱ δὲ λόγοι μου
δέν θὰ παρέλθουν” Ποιοὶ λόγοι; “Σὺ εἶσαι Πέτρος καὶ ἐπάνω
στὸν βράχο αὐτό (τῆς ἀληθινῆς πίστεως, πού ὁμολόγησες, γί-
νοντας μέ τὴν ὁμολογία αὐτή ὁ πρῶτος λίθος τῆς πνευματικῆς

μου οικοδομῆς), θά οικοδομήσω τήν Ἐκκλησίᾳ μου, ὁ θάνατος καί οἱ ὀργανωμένες δυνάμεις τοῦ κακοῦ δέν θά ὑπερισχύσουν καί δέν θά κατανικήσουν τήν Ἐκκλησίᾳ.

Ἐάν δέν πιστεύεις στόν λόγο, νά πιστεύεις στά πράγματα. Πόσοι τύραννοι θέλησαν νά νικήσουν τήν Ἐκκλησίᾳ; Πόσα τηγάνια χρησιμοποιήθηκαν πρὸς τοῦτο; Πόσα καμίνια; Δόντια ἀγρίων θηρίων, ἀκονισμένα ξίφη; Καί παρόλα αὐτά δέν νίκησαν. Ποῦ εἶναι ὅσοι πολέμησαν τήν Ἐκκλησίᾳ; Δέν γίνεται πλέον λόγος καί περί αὐτῶν καί ἔχουν λησμονηθεῖ. Ποῦ εἶναι δέ ἡ Ἐκκλησίᾳ; Λάμπει περισσότερο ἀπό τόν ἥλιο.

Ἅ εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης διακηρύττει ἐμφαντικότερα, ὅτι «αὐ-
τή ἡ νίκη ἡ νικήσασα τόν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Ἰωάννου 4).

δ'. Ἡ Ἐκκλησίᾳ εἶναι ἰσχυρότερη ἀπό τίς σκοτεινές δυνάμεις τοῦ κακοῦ.

Τό ἀήττητο τῆς Ἐκκλησίας διεκήρυξε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος πού εἶπε, «καί πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθαίου 18), ὅτι εἶναι ἀνίκητη ἀκόμη καί ὅταν τήν πολεμοῦν ὀργανωμένα οἱ δυνάμεις τοῦ κακοῦ μέ σκοπό νά τήν εξαφανίσουν χρησιμοποιώντας ὅλα τά μέσα ἀκόμη καί τόν θάνατο.

Δηλαδή: «Δέ θά τήν κατανικήσουν (ἐννοεῖται τήν Ἐκκλησίᾳ) οἱ δυνάμεις τοῦ Ἄδῃ».

Γι' αὐτό προειδοποίησε καί τόν Σαούλ τόν μετάπειτα ἀπόστολο Παῦλο λέγοντάς του:

«Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν» (Πράξεων κστ' 14).

Δηλαδή: «Σαούλ, Σαούλ, γιατί μέ καταδιώκεις; Εἶναι ὀδυνηρό νά κλωτσᾷς στά καρφιά».

Ἅ ὀλεμος κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ὁμοιάζει μέ κλωτσιές σέ καρφιά. Ἅπό τήν ἐπίθεση αὐτή πληγώνεται καί αἰμορραγεῖ ὅποιος κλωτσᾷ τά καρφιά.

**Είναι απαραίτητη προϋπόθεση τής σωτηρίας
ὁ πιστός νά ἀποδέχεται καί νά ἐφαρμόζει στή ζωή του
τούς ὑγιαίνοντες λόγους.**

Β'. Οἱ Ὑγιαίνοντες λόγοι

Τήν συμβουλή τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου στόν μαθητή του ἀπόστολο Τιμόθεο, θεωρήσαμε ὅτι εἶναι εὐκαιρο καί κατάλληλο νά θυμηθοῦμε καί νά μελετήσουμε.

«Ὑποτύπων ἔχει ὑγιαίνοντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καί ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τήν καλήν παραθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικούντος ἐν ἡμῖν» (Πρός Τιμόθεο Β' α' 13-14).

Δηλαδή: «*Νά ἔχεις ὡς ὑπόδειγμα τῆς ὀρθῆς διδασκαλίας ὅσα ἄκουσες ἀπό μένα. Νά τά τηρεῖς μέ τήν πίστη καί τήν ἀγάπη πού δίνει ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Τήν ὀρθή πίστη πού σου ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός φύλαγέ την μέ τήν βοήθεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού κατοικεῖ μέσα μας*».

Τήν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀποκαλεῖ «*ὑγιαίνοντες λόγοις*» καί «*καλή παρακαταθήκη*» προτρέποντας τόν μαθητή του ἀπόστολο Τιμόθεο νά τήν ἔχει βάση καί ὁδηγὸ τῆς ζωῆς του:

α'. Νά ἔχεις ὑγιές ὑπόδειγμα ζωῆς.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη, χρειάζεται ἓνα σταθερὸ σημεῖο ἀναφορᾶς γιὰ νά ἐλέγχει τήν ὀρθότητα τῶν ἀποφάσεών του καί τῶν ἐπιλογῶν του γιὰ νά μὴν παρασύρεται ἀπὸ βλαπτικές καί ἐπικίνδυνες γιὰ τήν ζωή του καί τήν ψυχὴ του ἀπόψεις καί γνώμες.

Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου μοιάζει μέ πορεία. Ὅπως στήν πορεία ὁ ἄνθρωπος ἀκολουθεῖ ἓνα συγκεκριμένο δρόμο καί τίς ἐνδείξεις πού ὑπάρχουν γιὰ νά φτάσει μέ ἀσφάλεια καί σιγουριά στό προορισμό του, ἔτσι καί στήν ζωὴ τὰ ὑποδείγματα, τὰ πρόσωπα, οἱ ἀρχές καί οἱ κανόνες δείχνουν στόν ἄνθρωπο τόν σκοπὸ τῆς ζωῆς καί τόν τρόπο ἐπιτυχίας του.

Ἡ ἐπιλογή τῶν προτύπων ζωῆς δείχνει τήν ὑπευθυνότητα τοῦ ἀνθρώπου, πού μέ τήν ἀπαραίτητη σοβαρότητα σχεδιάζει τήν ἀνέλιξή του στήν κοινωνία.

Ἐπίσης ἀπό τὰ πρότυπα ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιτυχία καί ἡ καταξίωση τοῦ προσώπου. Ἐφήμερα καί ψευδῆ πρότυπα γίνονται αἰτία ναυαγίων ζωῆς. Ἀντίθετα τὰ καταξιωμένα καί δοκιμασμένα συντελοῦν στήν ἐπιτυχία καί τήν ἀνάδειξη τοῦ προσώπου.

β'. «Υγιαίνοντες λόγοι».

Κανόνες ζωῆς εἶναι οἱ *ὕγιαίνοντες λόγοι*, ἡ *ὕγιαίνουσα διδασκαλία*, δηλαδή ὁ καθαρός, ἅγιος καί φωτεινός λόγος τοῦ Θεοῦ (Πρός Τιμόθεο Α' στ'3).

Ἐπάρχουν λόγοι καί τρόποι ζωῆς, ἀπόψεις καί γνώμες πού βλάπτουν, πού καταστρέφουν, πού παραπλανοῦν, πού συνιστοῦν ἀπειλή. Εἶναι γεμᾶτοι κινδύνους, πλάνες, ψεῦδη καί ἀπάτες πού ὀδηγοῦν στήν αἰχμαλωσία τῆς ζωῆς, στήν ἀπώλεια τῆς ψυχῆς, στήν διαστροφή τῆς ἀλήθειας, στήν ληλασία τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπισημαίνει τίς συνέπειες γιά ὅποιο δέν ἀκολουθεῖ τήν ὀρθή διδασκαλία τῆς πίστεως, ὅτι «*τετῶνται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καί λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίας, ὑπόνοιαι πονηραί, διαπαραιτριβαί διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας*» (Πρός Τιμόθεον Α' στ'4-5).

Δηλαδή: «*Αὐτὸς ἔχει φουσκώσει ἀπὸ ἐγωισμὸ καὶ δὲν ξέρει τίποτε. Ἀντίθετα, καταγίνεται νοσηρὰ σὲ λεπτολογίες καὶ λογομαχίες, ἀπὸ τίς ὁποῖες γεννιοῦνται φθόνος, φιλονικία, προσβολές, καχυποψίες, συνεχεῖς συγκρούσεις ἀνθρώπων μὲ χαλασμένο μυαλό, πού ἔχουν χάσει τὴν ἀλήθεια*».

Κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο: «*φθειροῦσι ἤθη χρηστὰ ὁμιλία κακαί*» (πρός Κορινθίους Α' ε'33).

Ἐπάρχουν ὅμως καί οἱ γεμᾶτοι χάρη, ὑγεία, ζωὴ, φῶς, ἀλήθεια καί δόξα λόγοι. Αὐτούς τοὺς δεύτερους λόγους προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος νά ἀποδέχεται καί νά ἀκολουθεῖ ὁ ἀγαπημένος μαθητῆς του. Νά τοὺς ἔχει κανόνα καί πρότυπο ζωῆς.

Ὁ 118ος Ψαλμός ἀποτελεῖ ἓνα ὑπέροχο ὕμνο στὸν γεμᾶτο σοφία λόγο καί στίς θεουργές ἐντολές τοῦ Θεοῦ, στήν σωτήρια ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας, πού πρέπει καί νά μελετᾶ καί νά

έφαρμόζει ο πιστός. Αυτούς τούς καθαρούς και άψεγάδιαστους λόγους διαφυλάττει και ή άγία Έκκλησία μας ως «*ιερά παρακαταθήκη*», για να όδηγήσουν τόν άνθρωπο στην σωτηρία, στην υιοθεσία, στην αιώνια δόξα.

Γ' αυτούς τούς «*ύγιαίνοντες λόγους*» άγωνίστηκαν οι άγιοι Πατέρες, για να μήν νοθευθούν, για να μήν άλλοιωθούν, αλλά να παραμείνουν στον κόσμο αθθεντικοί και γνήσιοι· φώς, έλπίδα και καταφυγή τών ανθρώπων.

γ'. Η προέλευσή τους.

Οί «*ύγιαίνοντες λόγοι*» δέν είναι προϊόν ανθρωπίνης έπινοήσεως και σοφίας, όπως βεβαιώνει ο θεϊός άπόστολος Παύλος:

«*Γνωρίζω δε ύμίν, άδελφοί, τό εύαγγέλιον τό εύαγγελισθέν ύπ' έμοϋ ότι ούκ έστι κατά άνθρωπον ούδ' έγώ παρά άνθρωπου παρέλαβον αυτό, οϋτε έδιδάχθην, αλλά δι' άποκαλύψεως Ίησοϋ Χριστοϋ*» (Πρός Γαλάτας α'11-12).

Δηλαδή: «*Πρέπει να ξερετε, άδελφοί μου, πώς τό εύαγγέλιον πού σ'ας κήρυξα δέν προέρχεται από άνθρωπο. Γιατι κι έγώ οϋτε τό παρέλαβα οϋτε τό διδάχτηκα από άνθρωπο, αλλά μου τό άποκάλυψε ο Ίησοϋς Χριστός*».

Η διδασκαλία τής Έκκλησίας, τό περιεχόμενο του εύαγγελίου του Ίησοϋ Χριστοϋ, πού μέ άγώνες και θυσίες υπερασπίζεται και διαφυλάττει ή Έκκλησία, προέρχεται από τόν Θεό. Ο Θεός είναι ο σοφός διδάσκαλος πού άποκάλυψε τίς άλήθειές Του.

Μ'ας γνώρισε τόν Έαυτό Του, για να άποκτήσουμε θεογνωσία. Μ'ας όδήγησε και στην αυτογνωσία. Μ'ας είπε ποιό είμαστε. Προσδιόρισε τήν θέση μας μέσα στον κόσμο. Ρύθμισε τίς σχέσεις μας μαζί Του και μεταξύ μας. Καθόρισε τό σκοπό και τό νόημα τής ζωής μας. Έδωσε κανόνες ζωής και πολλά άλλα.

Ο Κύριος βεβαίωσε στους μαθητές Του, ότι «*ύμίν δέδοται γνώναι τά μυστήρια τής βασιλείας τών οϋρανών*» (Ματθαίου ιγ' 11).

Δηλαδή: «*Σ' έσ'ας έδωσε ο Θεός να γνωρίσετε τά μυστήρια τής βασιλείας τών οϋρανών*».

δ'. Χριστιανισμός - Ὁρθοδοξία εἶναι μίμηση θείας φύσεως.

Τὴν «*ιερὴ παρακαταθήκη*» πού παραλάβαμε ἀπὸ τοὺς πνευματικούς πατέρες μας ὀφείλουμε νὰ τηροῦμε καὶ νὰ φυλάττου-
με, διότι ὀρθή δόξα, ὀρθή πίστη, συνεπάγεται ὀρθή πράξη, ὀρθή
ζωή. Ἡ πνευματικὴ παρακαταθήκη περιέχει τοὺς κανόνες καὶ
τὶς ἀξίες τῆς ζωῆς μας.

Οἱ ἀγῶνες γιὰ τὴν διαφύλαξη τῆς ὀρθῆς πίστεως δέν ὀφεί-
λονται σέ μία στείρα καὶ πείσμονα προσκόλληση σέ γνῶμες καὶ
ἀπόψεις ἡσσοнос σημασίας, ἀλλὰ στίς συνέπειες πού προκαλεῖ
ἡ τήρηση ἢ ἡ μὴ τήρησή τους καὶ εἶναι αἰώνιες καὶ σωτήριες.
Σκοπὸς τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῆς τηρήσεως τῶν θεοσδότην
ἐντολῶν στή ζωὴ εἶναι ἡ *μίμηση τῆς θείας φύσεως*.

Παραθέτουμε ὅσα διδάσκει ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης γιὰ
τόν τρόπο ζωῆς τῶν Χριστιανῶν πού τόν χαρακτηρίζει μίμηση
τῆς θείας φύσεως.

«*Εἰ τοίνυν τὸ μὲν ὄνομά τις τοῦ Χριστοῦ ὑποδύοιτο, ὅσα
δὲ τῷ ὀνόματι τούτῳ συνθεωρεῖται μὴ δεικνύοι τῷ βίῳ, κα-
ταψεύδεται τοῦ ὀνόματος ὁ τοιοῦτος κατὰ τὸ προτεθὲν ἡμῖν
ὑπόδειγμα προσωπίον ἄψυχον ἀνθρωπίνῳ χαρακτῆρι μεμορ-
φωμένον περιθεις τῷ πιθήκῳ. οὔτε γὰρ τὸν Χριστὸν ἔστι μὴ δι-
καιοσύνην εἶναι καὶ καθαρότητα καὶ ἀλήθειαν καὶ κακοῦ παν-
τὸς ἀλλοτρίωσιν, οὔτε Χριστιανὸν ἔστιν εἶναι (τόν γε ἀληθῶς
Χριστιανόν) μὴ κάκείνων τῶν ὀνομάτων τὴν κοινωνίαν ἐν ἑαυ-
τῷ δεικνύοντα. οὐκοῦν ὡς ἂν τις ὄρω τοῦ χριστιανισμοῦ τὴν
διάνοιαν ἐρμηνεύσειεν, οὕτως ἐροῦμεν, ὅτι χριστιανισμός ἐστι
τῆς θείας φύσεως μίμησις» (Γρηγορίου Νύσσης, Τί τῶν Χριστιανῶν
ὄνομα ἢ ἐπάγγελμα PG 46, 244).*

Δηλαδή: «*Εἴαν λοιπὸν κανεῖς παρουσιάζεται νὰ φορᾶ σάν
προσωπίο τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ δέν δείχνει στήν ζωὴ
του ὅσα παρατηροῦνται μαζί (συνυπάρχουν) μέ τὸ ὄνομα αὐτό,
(αὐτός) δημιουργεῖ ψευδῆ ἐντύπωση γιὰ τὸ ὄνομα αὐτό, διότι,
σύμφωνα μέ τὸ (χρησιμοποιηθέν) παράδειγμα, φόρεσε μέ κάποιον
τρόπο στὸν πίθηκο μία μάσκα κατασκευασμένη μέ ἀνθρώπινη
μορφή. Διότι δέν μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι ὁ Χριστὸς δικαιοσύνη καὶ
ἠθικὴ καθαρὸτητα καὶ ἀλήθεια καὶ ἀποξένωση ἀπὸ κάθε κακία,*

οὔτε εἶναι δυνατόν ὁ Χριστιανός (βεβαίως ὁ ἀληθής Χριστιανός) νά μήν παρουσιάζει στόν ἑαυτό του τήν ἐνεργή συμμετοχή καί στά ὀνόματα ἐκεῖνα. Λοιπόν, ὅπως ἔάν παρουσίαζε κανεῖς μέ κάποιο ὀρισμό τό νόημα τοῦ Χριστιανισμοῦ, μέ τόν ἴδιο τρόπο θά ποῦμε, ὅτι ὁ Χριστιανισμός εἶναι μίμηση τῆς θείας φύσεως».

Σημειώνουμε καί ὅσα διδάσκει ὁ ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος γιά τήν συμφωνία λόγων καί ἔργων καί ἐμπειρίας στήν ζωή τῶν χριστιανῶν:

«Ἄλλο δέ ἐστὶ τινὰ περὶ ἄρτου διηγήσασθαι καὶ τραπέζης, ἄλλο δέ ἐστὶ φαγεῖν καὶ λαβεῖν τὸν νόστον τοῦ ἄρτου καὶ ἐνδυναμωθῆναι ὅλα τὰ μέλη. ἄλλο ἐστὶν εἰπεῖν περὶ ποτοῦ ἡδυτάτου, καὶ ἄλλο ἐστὶ ἀπελθεῖν καὶ δράξασθαι ἐξ αὐτῆς τῆς πηγῆς καὶ ἐμπλησθῆναι τῆς γεύσεως τοῦ ἡδυτάτου ποτοῦ. ἄλλο ἐστὶ διηγήσασθαι περὶ πολέμου καὶ γενναίων ἀθλητῶν καὶ πολεμιστῶν, καὶ ἄλλο ἐστὶ τὸ ἀπελθεῖν τινὰ εἰς παράταξιν πολέμου καὶ συμβαλεῖν τοῖς ἐχθροῖς καὶ εἰσελθεῖν καὶ ἐξελθεῖν καὶ λαβεῖν καὶ δοῦναι καὶ ἀπενέγκασθαι τὰ νικητήρια. οὕτω καὶ ὧδε. ἄλλο ἐστὶ τὸ γνῶσει τινὶ καὶ νοῦ διηγήσασθαι λόγους, καὶ ἄλλο ἐστὶ τὸ ἐν ὑποστάσει καὶ ἔργῳ καὶ πληροφορία ἐν τῷ ἐνδοτάτῳ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ νῷ ἔχειν τὸν θησαυρὸν καὶ τὴν χάριν καὶ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἁγίου πνεύματος» (Περικοπή ἀπὸ τὴν 27ῃ ὁμιλία πού ἀποδίδεται στόν Μακάριο τόν Αἰγύπτιο ΡG 34, 701).

Δηλαδή: «Ἄλλο πράγμα εἶναι νά μιλήσει κανεῖς γιά τόν ἄρτο καὶ τό τραπέζι καὶ ἄλλο πράγμα εἶναι νά φάει καὶ νά γνωρίσει τὴν γλυκιά γεύση τοῦ ἄρτου καὶ νά δυναμώσουν ὅλα τὰ μέλη (τοῦ σώματος). Ἄλλο πράγμα εἶναι νά μιλήσει κανεῖς μέ λόγια γιά ἓνα πάρα πολὺ γλυκό ποτό καὶ ἄλλο πράγμα εἶναι νά βγεῖ καὶ νά τό πάρει ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν πηγὴ του καὶ νά εὐχαριστηθεῖ ἀπὸ τὴν γεύση τοῦ γλυκυτάτου ποτοῦ. Ἄλλο πράγμα εἶναι νά διηγηθεῖ κανεῖς γιά ἓνα πόλεμο καὶ γιά γενναίους ἀθλητές καὶ πολεμιστές καὶ ἄλλο πράγμα εἶναι νά μεταβεῖ κανεῖς στήν παράταξη τῆς μάχης καὶ νά συμπλακεῖ μέ τούς ἐχθρούς καὶ νά εἰσέλθει καὶ νά ἐξέλθει καὶ νά λάβει καὶ νά δώσει καὶ νά φέρει ὁ ἴδιος γιά τόν ἑαυτό του τὰ βραβεῖα τῆς νίκης. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει καὶ στά πνευματικά πράγματα. Ἄλλο πράγμα εἶναι νά ἐξηγεῖ κανεῖς τούς λόγους μέ κάποια γνώση καὶ διανοητικά καὶ ἄλλο πράγμα

εἶναι νά κατέχει τόν θησαυρό καί τήν χάρη καί τήν γεύση καί τήν ἐνέργεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος πραγματικά καί ἔμπρακτα καί μέ τέλεια βεβαιότητα καί στόν ἐσωτερικό ἄνθρωπο καί στόν νοῦ».

ε' Τό ἅγιο Πνεῦμα.

Στήν φύλαξη τῆς «*ιερῆς παρακαταθήκης*» συνεργεῖ καί τό ἅγιο Πνεῦμα πού μᾶς δόθηκε καί κατοικεῖ μέσα μας, πού εἶναι τό Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὥστε νά μή πλανηθοῦμε, ὅπως τό ὑποσχέθηκε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός:

«*Εκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὀδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τήν ἀλήθειαν*» (Ἰωάννου 1στ' 13).

Οἱ ἅγιοι Πατέρες μας ἔχοντες τόν φωτισμό τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὀρθοτόμησαν τόν λόγο τῆς ἀληθείας. Αὐτό τό λόγο ὀφείλει ὁ κάθε πιστός νά φυλάττει γιά τήν σωτηρία του.

Ἡ Ἐκκλησία μέ τήν δύναμή Της ἐνισχύει τά μέλη Της γιά νά μήν ἐκπέσουν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καί στερηθοῦν τίς θεῖες δωρεές.

Οὐσιαστικά ἡ νίκη τῆς Ἐκκλησίας καθιστᾶ ἀσφαλῆ καί βεβαία τήν σωτηρία τῶν μελῶν Της.

